

Ensiapua lehmälle

Perustiedot lehmän ”normaali”arvoista:

Sydän lyö 70 - 80 kertaa minuutissa

Lehmässä on verta 5% elopainosta eli 25 - 30 litraa

Hengitystiheys on noin 20 - 30 kertaa minuutissa, vasikalla 50 kertaa minuutissa

Pötsi supistelee 2 - 3 kertaa minuutissa

Lämpö 38.2 - 39.2, vasikalla 38.5 - 39.5

Lehmän yleiskunnon tutkiminen

Terveen lehmän korvat ovat lämpimät,

Lämpö mitataan työntämällä kuumemittari lehmän peräsuoleen
ja painamalla sitä suolenseinämää vasten.

Terve lehmä liikkuu, syö ja märehtii.

Lähde:

Teksti: Marjaana Koistinen ja Emilia Hirvi (Elho-08), K-P maaseutuopiston Kannuksen yksikkö
(oppimistehtävä)

Kuvat ja dian ulkoasu: K-P KY ja Mira Kerminen-Hakkio

Kipeä lehmä	Oireet	Mahdollinen syy	Hoito
Sarven katkeaminen	Runsas verenvuoto		Joustava kiristyside molempien sarvien ympärille
Haavat			Isot: Paineside, eläinlääkäri paikalle Pienet: Puhdistus vedellä ja jodipitoisella puhdistusaineella, suihkutus vedellä kahdesti päivässä
Halvaus	Syömättömyys, jalkojen jäykkyys, lihasten tärinä ja hampaiden kirskuttelu	Magnesiuminpuute laidunkaudella	Eläinlääkäri
Poikimahalvaus	Viileä iho, poissaoleva olemus, syömättömyys	Kalsiumin puute	Eläinlääkäri antaa kalsiumhoidon
Puhaltuminen	Vasen nälkäkuoppa pullollaan	Pötsin liikkeet pysähtyneet	Öljy, cuplaton, suuhun kuolaimet -> syljen erityksen lisääminen, kävelytys, lehmän etupäätä korotetaan, viimehädässä pötsin pistäminen-> tällöin eläinlääkäri paikalle
Ylensyöminen	Syömätön-jalaton-hengetön	Lehmä on päässyt rehuvarkaisiin	Eläinlääkäri
Ripuli	Löysä sonta, tuotoksen lasku	Pötsin toiminnan häiriöt, huonolaatuinen rehu, tarttuvat taudit	Huonolaatuinen rehu pois, kuiva heinä, vesi, mahdolliset pötsipiristeet ja pellavasiemenlima
Kuumeinen utaretulehdus	Soluja maidossa, kuume	Bakteerit	Tiheä lypsy, kipulääke, eläinlääkärin määräämä antibiootti, linimentti ja hieronta
Vedinpolkemat			Vaurioitunut vedinkanava -> ompelu, pinnalliset haavat -> vedinside, nirhaumat -> Turvonnut vedin lypsämättä 1-3 päivää, vahapuikko kanavassa, tarkkaillaan tulehduksen varalta
Kohdun esiinluiskahdus		Riskiaika 1 päivä poikimisesta	Kohdun alle puhdas alusta, kylmällä vedellä vauelu, kohdun kannattelu eläimen ollessa ylhäällä, eläinlääkäri pikaisesti
Emättimen esiinluiskahdus		Lopputiineyden aikana yleistä, eläimen maataessa	Pesu vedellä ja jodipitoisella aineella, työnnetään takaisin sisään

Lähde:

Teksti: Marjaana Koistinen ja Emilia Hirvi (Elho-08), K-P maaseutuopiston Kannuksen yksikkö (oppimistehtävä)

Kuvat ja dian ulkoasu: K-P KY ja Mira Kerminen-Hakkio

APUA lehmälle

HUOMIOITAVAA!

Makaava lehmä:

Juotto, syöttö

Puolelta toiselle kääntely, tukeminen, ettei ole kyljellään

Puhdas parsi

Jalkaremmit

Poikimisapu:

Puhtaus!

Tarkistetaan vasikan oikea asento

Lehmän lääkitseminen (huom! Varotoimenpiteet ja varoaika):

Pistokset

- Lihakseen: Olkavarteen tai kaulan lihaksistoon
- Vasikalla: kaulan nahan alle
- Lääke ei saa mennä verenkiertoon!

Suunkautta

- Eläin tukevasti kiinni
- Aikaa niellä
- Pää ei liian pystyssä

Utareen sisäiset

- Vetimen pään puhdistus
- Desinfiointi

Pour - on

- Iholle kaadettava lääke

Lähde:

Teksti: Marjaana Koistinen ja Emilia Hirvi (Elho-08), K-P maaseutuopiston Kannuksen yksikkö (oppimistehtävä)

Kuvat ja dian ulkoasu: K-P KY ja Mira Kerminen-Hakkio

